

НЕДЕКЛАРИРАНАТА ЗАЕТОСТ – ЗАЩО ВСИЧКИ ГУБЯТ!

Наемането на работа без да бъдат сключени трудови договори води до неблагоприятни икономически и социални последици.

Отрицателните последици от недеklarирания труд основно засягат:

- ✓ Работещите
 - ✓ Бизнеса
 - ✓ Държавния бюджет

Последици за работещите:

- ◆ Работещите без наличието на сключени трудови договори срещат затруднения, когато търсят трудова защита тъй като не са в състояние законово да докажат , че са наети.
- ◆ **За съжаление в масовият случай, последиците от недеklarираната заетост се разбират от работещите, когато се налага да ползват осигурителни права:**
 - тези лица не могат да ползват парични обезщетения за временна неработоспособност и помощи от ДОО;
 - жените нямат право на парично обезщетение за бременност, раждане и майчинство от ДОО;
 - невъзможност да се ползва парично обезщетение при безработица;
 - тези лица срещат затруднения при пенсиониране.

Последици за бизнеса:

- ◆ При недеklarираната заетост или така нареченото „плащане на ръка”, търговските дружества спестяват дължимите данъци и осигурителни вноски;
- ◆ Спестяването на дължимите плащания към бюджета, води до по-малък финансов разход за некоректните работодатели и поставя в неизгодно положение коректните. Недекларираната заетост е предпоставка за нелоялна конкуренция.

Последици за държавния бюджет

- ◆ Недекларираният труд води до намаляването на приходите от данъци и осигурителни вноски.
-

Мерки, които трябва да бъдат предприемани за предотвратяване на недеklarираната заетост:

1. Законодателни:

- ◆ Увеличаване на правомощията на контролните органи;
- ◆ Увеличаване на размера на административно-наказателна отговорност при несклучване на трудови договори и неизплащането на пълния размер на възнагражденията;
- ◆ Въвеждане на задължителни разплащания по банков път.

2. Мерки от институциите:

- ◆ Разработването на подробен анализ и оценка на всички рискове от недекларираната заетост, като се ползват натрупаните данни в контролиращите институции;
- ◆ Подобряване на взаимодействието между институциите, като се предприемат превантивни мерки срещу некоректните работодатели;
- ◆ Подобряване и разширяване на обмена на данни между институциите;
- ◆ Публично огласяване на работодателите, които не сключват трудови договори и не изплащат пълния размер на възнагражденията;

3. Мерки за работещите:

НОИ е предоставил възможност, гражданите да ползват редица електронни услуги и да извършват проверка с ПИК относно статуса на социално осигуряване, справка за осигурителен стаж и доход, справки за парични обезщетения за временна неработоспособност, безработица и др.

Проверката се извършва на интернет страницата на НОИ на адрес www.noi.bg

- ◆ НОИ съветва всички граждани да си извадят ПИК от НОИ (такъв може да се получи напълно безплатно от всяко ТП на НОИ, процедурата по издаването на кода е бърза).
- ◆ ПИК трябва да бъде използван, защото позволява лицата да получат актуална информация. При наличие на недеklarирани трудови договори или липса на редовно подаване на информация за осигурителен стаж и осигурителен доход, работещите могат да потърсят правата си като сигнализират съответните институции.
- ◆ Следва да се обмисли и комуникационна политика с цел разясняване на необходимостта от деклариране на труда, както сред работодателите, така и сред работещите. Чрез разясняване на правата на работещите и потенциалните им загуби при работа без сключването на договори трябва да се въздейства върху нагласата им да работят при недеklarираната заетост.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!